

Додаток 5
до Порядку проведення
попередньої експертизи
дисертації, присудження ступеня
доктора філософії та скасування
рішення разової спеціалізованої
вченої ради Національного
університету охорони здоров'я
України імені П. Л. Шупика про
присудження ступеня доктора
філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Національного університету
охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика, професор

Наталія САВИЧУК

26 02 202__ року

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Чайковської Софії Михайлівни

«Використання маргінальних донорських сердець для розширення пулу
донорських органів при проведенні ортотопічної трансплантації серця»,

що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі
знань 22 «Охорона здоров'я», за спеціальністю 222 «Медицина»

Призначені наказом Національного університету охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика від «19» лютого 2025. № 922 голова та рецензенти, а саме:

Голова – **ЛОСКУТОВ** Олег Анатолійович, д.мед.н., професор, завідувач
кафедри анестезіології та інтенсивної терапії НУОЗ України ім. П.Л.Шупика.

Рецензент - **ЖАРІНОВ** Олег Йосипович, д.мед.н., професор, завідувач кафедри
функціональної діагностики НУОЗ України ім. П.Л.Шупика.

Рецензент - **ВІТОВСЬКИЙ** Ростислав Мирославович, д.мед.н.,
професор кафедри хірургії серця та магістральних судин НУОЗ України ім.
П.Л.Шупика.

розглянувши дисертацію, яка подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії ЧАЙКОВСЬКОЇ Софії Михайлівни на тему: «Використання маргінальних донорських сердець для розширення пулу донорських органів при проведенні ортотопічної трансплантації серця» (тему дисертації затверджено рішенням Вченої ради Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика «23» листопада 2023 року (протокол № 9), наукові публікації, в яких висвітлено основні наукові результати, а також за результатами фахового семінару профільних кафедр (кафедри функціональної діагностики, кафедри анестезіології та інтенсивної терапії, кафедри кардіохірургії, рентгеноендоваскулярних та екстракорпоральних технологій, кафедри хірургії серця та магістральних судин) Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика від «20» лютого 2025 (протокол № 2), ухвалили:

1. Актуальність теми дисертації

Аспірантом Чайковською С.М. сумісно із науковим керівником за результатами проведеного патентного пошуку та аналізу наукової літератури визначено мету дослідження, яка полягала покращенні результатів лікування пацієнтів із листа очікування на трансплантацію серця шляхом використання маргінальних донорських сердець.

Єдиним радикальним та найбільш ефективним методом лікування термінальної стадії серцевої недостатності на сьогодні залишається трансплантація серця. Щорічно у всьому світі виконується понад 3700 трансплантацій сердець. В Україні щороку близько 300 пацієнтів, які знаходяться у ІІІ-ІV ФК за NYHA потребують проведення трансплантації серця. За 2020 рік в Україні виконано 9 трансплантацій сердець, що становить лише 2,6 % від загальної потреби населення, а у 2021 році проведено 22 трансплантації серця, що становить 4 % від потреби, а у 2024 році – 71 трансплантація серця і цей показник постійно зростає. Оскільки основною проблемою у всіх країнах світу є дефіцит донорських органів тема є надзвичайно актуальною. Війна значно змінила розвиток трансплантології в Україні. Оскільки ішемічний час донорського серця складає не більше 4 годин, під час дії воєнного стану не має змоги доставити серце вчасно. Тому єдиний шлях трансплантувати серце успішно – транспортувати реципієнта, усю команду (хірурги, анестезіологи, реаніматологи, перфузіологи, медичні сестри) та необхідне обладнання в лікарню де знаходиться донор. Через суттєвий дефіцит донорських органів, що особливо критичний в період війни пошук альтернативи у виконанні трансплантацій відкрив перед нами можливість використовувати маргінальні донорські органи.

Саме тому представлена робота присвячена вивченню ефективності та доцільності використання маргінальних донорських сердець з метою розширення можливостей використання донорських органів для ортотопічної трансплантації серця у пацієнтів із термінальною стадією серцевої недостатності, які перебувають у листі очікування.

недостатності, які перебувають у листі очікування.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота виконувалась у рамках планової науково – дослідницької роботи Державної установи «Інститут серця МОЗ України» за темою «Розробка алгоритму періопераційного лікування пацієнтів із невідповідністю масово – зростового показника при ортотопічній трансплантації серця», номер державної реєстрації 0124U004989.

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів

Дисертаційна робота є самостійним дослідженням автора. Автором обґрунтовані актуальність даного дослідження, проведено патентний пошук, здійснено аналіз наукової літератури, визначено його обсяг та напрямки, сформувано мету, завдання, матеріал і методи, необхідні для здійснення дослідження, а також виконано підбір тематичних хворих за допомогою клініко-лабораторних і інструментальних методів дослідження. Автором особисто здійснено аналіз та узагальнення результатів дослідження, написано всі розділи дисертації, сформульовано висновки, оформлено дисертацію. Концепція дисертації та практичні рекомендації здійснені за участю наукового керівника д.м.н., проф. Б.М. Тодурова. Автор був учасником більшості проведених трансплантацій. В операційній під час втручання був асистентом, активно займався післяопераційним доглядом та реабілітацією пацієнтів. Самостійно зібрав матеріал для дослідження. Був учасником у проведенні біохімічних досліджень, самостійно опрацював та інтерпретував результати, здійснював розрахунки показників, оцінював результати обстеження, вносив дані до індивідуальних карт хворих і комп'ютерної бази даних, проводив статистичну обробку отриманих даних.

4. Ступінь достовірності результатів проведених досліджень, висновків та рекомендацій, що викладені у дисертації. Дослідження проводилось з дотриманням основних біоетичних положень Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину, Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи проведення наукових медичних досліджень за участі людини, Настанови з клінічних досліджень та наказів МОЗ України. Наукові положення, висновки та рекомендації, які викладені в роботі, отримані на достатньому фактичному матеріалі. Достовірність даних підтверджена, окрім достатнього обсягу спостережень, використанням надійних статистичних методів обробки та аналізу даних.

5. Наукова новизна одержаних результатів дослідження.

1) Вперше в Україні проаналізовано та представлено результати виконання ортотопічних трансплантацій серця, з яких 39 (36,7%) із використанням маргінальних, а інші 67 (63,3%) – стандартних донорських сердець.

2) Вперше в країні показано досвід використання маргінального

донорського серця та встановлено і вивчено критерії маргінальності. Встановлено, що використання маргінальних донорських сердець є одним із перспективних методів, який дозволяє більш, ніж на 40% розширити пул донорських органів та зменшити час очікування серед кандидатів у списку на трансплантацію.

3) Вперше розроблено та імплементовано в роботу алгоритм організації трансплантологічної допомоги під час дії воєнного стану.

4) Оцінено результати виконання трансплантацій серця в регіонарних центрах України та показано результати лікування пацієнтів.

5) Вперше розроблено та представлено алгоритм кондиціонування донора із застосуванням нормотермічної регіонарної перфузії з подальшим мультиорганним забором донорських органів.

6. Практичне значення одержаних результатів дослідження.

Результати дослідження нададуть змогу покращити результати виживання пацієнтів із листа очікування на трансплантацію серця, допоможе зменшити частоту післяопераційних ускладнень та смертності, скоротити терміни госпіталізації та покращити якість життя пацієнтів.

Головним підсумком роботи буде покращення безпосередніх та віддалених результатів трансплантації серця у пацієнтів яким виконано ортотопічну трансплантацію серця шляхом розробки та всебічного обґрунтування стратегічних підходів у лікуванні та вдосконалення умов розвитку трансплантації серця в Україні.

7. Обізнаність здобувача з результатами наукових досліджень інших вчених за обраною тематикою. Здобувачем у процесі написання дисертації опрацьовано 249 актуальних літературних праць інших вчених, з яких 2 кирилицею та 247 латиницею, а саме: двісті сорок дев'ять та ін. За обраною тематикою здобувач має високу обізнаність з результатами наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених.

8. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях.

Основні результати дисертаційної роботи викладені у 15 публікаціях, зокрема 1 стаття в наукових фахових журналах, відповідно до «Переліку наукових фахових видань України», 4 статті, що індексуються Scopus або Web of Science, 10 робіт в збірниках та матеріалах з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій, з них 8 іноземні. Отримано 2 патенти України на корисну модель.

Праці, у яких опубліковані основні результати дисертації:

1. Тодуров Б.М., Чайковська С.М., Ковтун Г.І., Montgomery R., Dellgren G. Трансплантація серця в Україні: досвід одного центру. Кардіохірургія та інтервенційна кардіологія. 2024; 13 (6): 6-17. **Кат Б**
2. Тодуров Б.М., Ковтун Г.І., Чайковська С.М., Судакевич С.М., Канюра О.А. Клінічний випадок виконання ортотопічної трансплантації серця у пацієнта з додатковою лівою верхньою порожнистою веною. Клінічна та профілактична медицина, 2024(4), 88-93. **Scopus**
3. Kovtun G, Shpachuk A, Chaikovska S, Sudakevych S, Todurov B. Organization of transplantation assistance through transportation of the recipient to the regional explantation base for heart transplantation. Eastern Ukrainian Medical Journal. 2024;12(2):390-397. **Scopus**
4. Todurov, B., Kovtun, G., Chaikovska, S., Shpachuk, A., Polishchuk, O., Sudakevych, S. Simultaneous heart and kidney transplantation: Our first experience Ukrainian Journal of Nephrology and Dialysis. 2023(2(78)). p. 38-43. **Scopus**
5. Чайковська С.М., Тодуров Б.М., Ковтун Г.І., Судакевич С.М., Кузьміч І.М., Мельник М.Г., Таранов М.А., Шпачук А.О. Розширення критеріїв для відбору донорських сердець шляхом використання нормотермічної регіонарної перфузії у донорів зі смертю мозку. Eastern Ukrainian Medical Journal. Vol. 13 №1(2025). **Scopus**

Патент на корисну модель:

Тодуров Б.М., Ковтун Г.І., Судакевич С.М., Чайковська С.М. Пристрій для транспортування донорського серця на далеку відстань
Патент на корисну модель №156631 від 17.07.2024

Праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації представлені на:

1. Всесвітньому з'їзді трансплантологів серця та легень (ISHLT meeting) – доповідь (Прага, Чехія 2024),
2. Британо – Українському симпозиумі (БУС-16) з анестезіології та інтенсивної терапії – доповідь (Київ, Україна 2024)
3. Європейському конгресі Європейської асоціації із екстракорпоральної підтримки життєдіяльності «Euro Elso 2024» - постерна доповідь (Мілан, Італія 2024),
4. LXVII науково – практичній конференції «Здобутки клінічної та експериментальної медицини» - доповідь (Тернопіль, Україна 2024),

5. 17-й щорічному конгресі Євро – Азіатському з'їзді кардіо – торакальних хірургів - доповідь (Ясси, Румунія 2024),
6. Всесвітньому з'їзді дитячих кардіологів та кардіохірургів PICS 2024 – постерна доповідь (Сан – Дієго, Каліфорнія, США 2024),
7. VII міжнародному науково – практичному конгресі «Медицина України – європейський вибір» - доповідь (Мукачево, Україна 2024),
8. 38 Європейському з'їзді кардіо – торакальних хірургів (EACTS 2024) – доповідь (Ліссабон, Португалія 2024),
9. Німецькому з'їзді трансплантологів (DTG 2024) - доповідь (Фрайбург, Німеччина 2024),
10. Скандинавському з'їзді кардіо-торакальних трансплантологів (SATS - 2024) – доповідь (Готеборг, Швеція 2024),
11. Dinon Memorial Lecture у Thomas Jefferson University Hospital – доповідь (Філадельфія, США 2024),
12. XXV Національному конгресі кардіологів України – доповідь (Київ, Україна 2024).

9. Впровадження наукових досліджень у практику.

Результати дослідження планується використовувати під час навчання інтернів та курсантів на кафедрі кардіохірургії, рентгенендоваскулярних та екстракорпоральних технологій НУОЗ України імені П.Л. Шупика, а також впроваджені у клінічну практику у лікарнях з кардіохірургічними відділеннями та у кардіохірургічних центрах

10. Апробація результатів дослідження.

Основні положення дисертації доповідались та обговорені на:

Закордонних науково-практичних конгресах та конференціях: 10

Науково-практичних конгресах, симпозіумах і конференціях з міжнародною участю: 1

Національних з'їздах, конгресах, симпозіумах: 2

Науково-практичних конференціях державного рівня: 2

11. Характеристика здобувача, його шлях у науці, ступінь наукової зрілості.

Проведені дослідження й опубліковані наукові праці характеризують Чайковську Софію Михайлівну як кваліфікованого фахівця і дослідника. Здобувач має глибокі фахові знання, педагогічний хист, здібний до наукових досліджень, вміє глибинно аналізувати, аналітично мислити та формувати висновки. Методично проводила наукові дослідження за темою дисертації, приймав активну участь у проведенні науково - практичних конференцій в Україні та за кордоном. За період навчання у закладах вищої освіти та роботи у лікувальних установах зарекомендував себе як сумлінного здобувач та науковця, висококваліфікованого та відповідального лікаря-хірурга. За період роботи в практичній медицині проявив себе як висококваліфікований лікар-

хірург серцево- судинний, який володіє класичними і новітніми методиками надання медичної допомоги в умовах української клініки. Чайковська Софія є сформованим, кваліфікованим науковцем з глибоким теоретичним та практичним рівнем підготовки, високою ерудицією та досвідом, що дозволяє вважати його фахівцем із спеціальності 222 «Медицина».

Висновок

Враховуючи актуальність теми дослідження, наукову новизну і практичне значення одержаних результатів, впровадження їх у практику, достатню повноту викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях, відповідність роботи вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановами Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 та Наказу МОН України від 19.08.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», рекомендувати дисертацію Чайковської Софії Михайлівни на тему: «Використання маргінальних донорських сердець для розширення пулу донорських органів при проведенні ортотопічної трансплантації серця» до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії із спеціальності 222 «Медицина».

Головуючий на засіданні
фахового семінару,
д.мед.н., проф., завідувач кафедри
анестезіології та інтенсивної терапії

Олег ЛОСКУТОВ

Рецензент,
д.мед.н., проф., завідувач кафедри
функціональної діагностики

Олег ЖАРІНОВ

Рецензент,
д.мед.н., проф. кафедри хірургії серця
та магістральний судин

Ростислав ВІТОВСЬКИЙ

Секретар фахового семінару,
к.мед.н., доцент кафедри кардіохірургії,
рентгенендоваскулярних та
екстракорпоральних технологій

Олег ЗЕЛЕНЧУК